

1. tertial 2017

Økonomistatus for Kvam herad per 1. tertial 2017

Kommunelova §47 omhandlar årsbudsjettet si binding for underordna organ i 1. ledd.

2. ledd seier at dersom det skjer endringar i løpet av budsjettåret som kan få påverknad for dei inntekter og utgifter som årsbudsjettet byggjer på, skal administrasjonssjefen gje melding til heradsstyret.

3. ledd seier at dersom heradsstyret får ei slik melding, skal det føreta nødvendige endringar i budsjettet. Det same gjeld når heradsstyret på annan måte vert kjend med forhold som kan medføre vesentleg svikt i inntektene eller vesentleg auke i utgiftene i høve budsjettet.

Innhold

1	Endringar i driftsbudsjett	3
1.1	Risikovurdering av driftsbudsjett	4
2	Endringar i investeringsbudsjett	7
3	Balansevurderingar	9
4	Søknadar om støtte	10
5	Politiske vedtekne budsjettjusteringar i perioden januar - april	10
6	Økonomisk hovudoversikt - drift.....	11
7	Skjema 1A.....	13
8	Skjema 1B.....	14
8.1	Fordeling per Kostra-tema, ekskl. sosiale kostnader og avskrivning	14
8.2	Fordeling per Kostra-tema, sosiale kostnader og avskrivning	15
9	Økonomisk hovudoversikt - investering	16
10	Skjema 2A.....	18
11	Skjema 2B.....	18
11.1	Investeringar utan prosjekt.....	18
11.2	Nye investeringsprosjekt	18
11.3	Aktive investeringsprosjekt.....	19
11.4	Aktive skule- og barnehageprosjekt	19
11.5	Aktive VA-prosjekt	20
12	Statuskommentar til budsjettvedtak, HST-108/16	21
13	Vedlegg.....	26

1 Endringar i driftsbudsjett

Det var budsjettert med eit netto driftsresultat på 6,6 mnok¹ for 2017. Ein reduksjon i statlege inntekter på 4,5 mnok på skatt (3,5) og rammetilsot (0,9) i revidert nasjonalbudsjett, gjev eit dårlegare resultat. Ei rekkje andre budsjettendringar medfører ei forverring i netto driftsresultat på 2,7 mnok. Nytt budsjettert netto driftsresultat for 2017 er på 3,9 mnok.

Erfaringar frå 2016 viste at VA-inntektene var underbudsjettert, og inntektene i 2017 er oppjustert med 4,7 mnok. Inntektene vert sett av på bunde VA-fond. Nivået på byggjesaksinntekter er og oppjustert med 0,25 mnok i tertialen. Kommunen har inngått avtale om samarbeidsavtale med Eidfjord og Ulvik om IT-tenester, noko som gjev kommunen 0,9 mnok i inntekter. Finansinntektene er og auka med 0,5 mnok etter at utbyttet frå BKK AS vart høgare enn budsjettert.

Totalt er det ein auke på 2,6 mnok i inntekter medan utgiftene auka med 3,2 mnok. Den største enkeltauken er 2 mnok i utbetaling av spelepengar til skytebanen i Vangdalsåsen, som er tildelt midlar tidlegare enn forventa. I tillegg er det vedteke ei forskottering på 1 mnok, som er oppretthalden. Løn og sosiale utgifter er auka med 0,9 mnok og kjøp med 2,4 mnok.

Samstundes med 1. tertial, vert det og lagt fram eit utkast til økonomiplan for 2018-2021 i ei eiga sak, med status for vedtekne innsparingar og nye/endra framlegg til innsparingar.

Netto er avsetning til disposisjonsfond redusert med 7,5 mnok, medan bruk av bundne fond er redusert med 4,8 mnok (VA-fond). Det er ein relativt stor reduksjon i avsetningar til disposisjonsfond, men med avsetning frå 2016 og mogleg betring i 2. tertial, finn rådmannen det forsvarleg å redusera den planlagde avsetninga i 1. tertial.

Det er foreslått oppretta eit nytt prosjekt i tertialen, P19172 Lean – fase 2, til dekking av kjøp av opplæring av fleire Lean-navigatørar og leiarutvikling, i samarbeid med KS Konsulent. Ramma på 1 mnok ekskl. mva. skal i tillegg til å dekkja konsulentkjøp, gå til frikjøp og kursutgifter. Kvam herad har fått innvilga 0,5 mnok i OU-midlar til finansiering av prosjektet, og rådmannen foreslår å bruka 0,5 mnok av disposisjonsfond til å finansiera resten.

¹ mnok = millioner norske kroner

1.1 Risikovurdering av driftsbudsjett

I samband med budsjettet for 2017, vart det laga ei risikovurdering for 2017. I tabellen nedanfor ligg vurdering som vart gjort i kolonna «BUD», og ei ny vurdering er gjort etter fyrste tertial (1T17).

	BUD	1T17	1T17	1T17	
<i>Føresetnader og risiko for vesentleg meirforbruk utover rammer i budsjettåret</i>	<i>Risiko-nivå (0-9)</i>	<i>Sann-syn (0-3)</i>	<i>Konse-kvens (0-3)</i>	<i>Risiko-nivå (0-9)</i>	<i>Kommentar 1. tertial</i>
Prisnivå brukarbetalingar/ salsinntekter - Statlege satsar på barnehageplass og HO-tenester - Fastsett husleigeauke, 4 % frå 1.5. (konsumprisindeks august - august) - Satsar sjølvfinansierande tenester er fastsett v/bruk av sjølvkostprogram - Sal konsesjonskraft basert på prognose frå kraftmeklar (CA 214 kr /Mwh)	2	1	1	1	Ingen større endringar i prisnivå på statlege satsar. Nivået på kraft vert truleg høgare på grunn av inngåtte fastpriskontraktar på konsesjonskraft.
Etterspurnad brukarbetalingar/ salsinntekter - Som regel stor etterspurnad etter alle kommunale tenester – heller avgrensa av kapasitet og regelverk enn underforbruk	2	1	1	1	Auka etterspurnad på barnehageplassar. Høgare forbruk vassmålarar.
Refusjonsinntekter - Inntektene er som regel forsiktig budsjettert. Det vil seia at dei fyrst vert lagt inn i budsjettet når dei er tildelt. Endringar i inntekta medfører som regel nokolunde tilsvarande endring i utgifter som mva.kompensasjon	4	2	2	4	Passa på å tilpassa utgifter til endringar i refusjonsinntekter
Rammetilskot - Kommunen nyttar KS sin prognosemodell - Endring etter Stortinget si handsaming - Endring etter folketal	6	1	2	2	Justert i 1. tertial for budsjettforlik og revidert nasjonalbudsjett (RNB). Kan framleis koma endringar i inntektsutjamning.
Andre statlege overføringer - Sal heimfallskraft basert på prognose frå kraftmeklar (ca. 214 kr/Mwh)	6	1	2	2	Inngått avtalar om fastpris som ligg over budsjettpris. Vet truleg oppjustert i 2. tertial.
Andre statlege overføringer - Vertskommunetilskot - Tilskot flyktningar – mottak fleire/færre	4	2	2	4	Vertskommunetilskot er kjent, litt over budsjettert. Tilskot flyktningar vert vurdert på nytt i 2. tertial
Andre overføringer	4	2	2	4	Tilpassa utgifter viss fall i inntekter

<i>Føresetnader og risiko for vesentleg meirforbruk utover rammer i budsjettåret</i>	<i>Risiko-nivå (0-9)</i>	<i>Sann-syn (0-3)</i>	<i>Konse-kvens (0-3)</i>	<i>Risiko-nivå (0-9)</i>	<i>Kommentar 1. tertial</i>
Skatt på inntekt og formue - Kommunen nyttar KS sin prognosemodell med vekst på 2,3 % - Endring etter Stortinget si handsaming - Endring i skatteinngang i løpet av året	9	2	2	4	Justert i 1. tertial for budsjettforlik og revidert nasjonalbudsjett (RNB). Kan framleis koma endringar i skatteinntektene.
Eigedomsskatt - Brukt 7 promille på verk og bruk - Brukt 4 promille på bustader og hytter - Grunnlag kraftverk klart (red. E-skatt med 1,7 mnok). Kan koma ytterlegare nedgang	4	1	2	2	Bruka LVK til å ivareta E-skattegrunnlag for kraftverk
Konsesjonsavgift - Fastsett for 5 år om gangen, indeksregulering	1	1	1	1	Ikkje større endringar frå år til år, jamn vekst.
Lønsutgifter - Lagt inn lønsvekst på 2,7 % - Hovudforhandlingar med verknad frå 1.8.17 - Gjennomføra innsparingskrav	6	2	2	4	Lønsveksten vert truleg lågare (2,4 %?), og ein del innsparingskrav er gjennomført, risikonivå er difor nedjustert.
Sosiale utgifter - Pensjon er i tråd med prognosar frå KLP og SPK (sjå eigen omtale) - Arbeidsgjevaravgift avheng av lønsutgifter og pensjonsstorleik	6	2	2	4	Nye pensjonsprognosar viser lågare utgifter i 2017, som er innarbeidd i 1. tertial.
Kjøp av varer/tenester - I statsbudsjettet ligg det inne ein prisvekst på 2,2 % - Utgiftene vert ikkje auka med ein generell vekst, men vert vurdert konkret i høve avtalar og liknande.	4	2	2	4	Ikkje gjort større endringar i tertial, men avventar evt. nedjustering til 2. tertial. Kjøp av vikartenester er redusert i høve 2016, men er framleis ei utfordring.
Overføringar - Mva-kompensasjonsutgifter er lik inntektene 1-1	1	1	1	1	Evt. endring gjev tilsvarande endring i utgifter.
Overføringar - Kjøp konsesjons- og heimfallskraft skjer til prisar som vet fastsett i januar, med unntak av energiledd	4	3	1	3	Noko endring, men avventar justering til 2. tertial.
Renteinntekter - Avkastning på obligasjonar basert på erfaring og inkl. krav til ytterlegare avkastning	4	2	2	4	Avventar justering til 2. tertial
Utbytte - Nivå frå Kvam kraftverk AS fastsett - Nivå frå BKK AS signalisert	2	1	1	1	Motteke 0,5 mnok meir i utbytte frå BKK.
Renteutgifter - Det er brukt rentenivå på eksisterande låneavtalar - Nye lån budsjetttert med 2 %	6	1	3	3	Gjort rentebindingar under budsjetttert nivå

<i>Føresetnader og risiko for vesentleg meirforbruk utover rammer i budsjettåret</i>	<i>Risiko-nivå (0-9)</i>	<i>Sann-syn (0-3)</i>	<i>Konse-kvens (0-3)</i>	<i>Risiko-nivå (0-9)</i>	<i>Kommentar 1. tertial</i>
Avdragsutgifter - Minstefrådrag på 3,5 % av lånesaldo	3	1	2	2	Gjeldsopptak vert sannsynlegvis ikkje høgare enn budsjettert
Budsjetteringsfeil	4	1	2	2	I 1. tertial er det justert for ei fordobling av innsparingskrav (0,9 mnok), og underbudsjettering av VA-inntekter (ca 4 mnok)
Innsparingskrav - Gjennomføra krav	4	2	2	4	Innsparingskrav er fordelt og ein del gjennomført, men det står ein del arbeid att, og marginane i drifta er redusert.
Enkeltsaker	4	2	2	4	Ingen større saker så langt i 2017, men det kan fort endr seg.
Beredskapssituasjonar	3	1	3	3	Sannsynet er lite, men konsekvensane kan verta store, og risikonivået vert oppretthalde.

2 Endringar i investeringsbudsjett

Det meste av investeringsbudsjettet gjeld spesifikke investeringsprosjekt. Det kan verta relativt store endringar i årsbudsjettet på grunn av endringar i tidspunkta for gjennomføring av prosjekta.

Utanom investeringsprosjekt, ligg kjøp og sal av eigedomar, aksjar, formidling av Husbanklån, utlån av egne midlar og eigenkapitalinnskott til KLP i investeringsbudsjettet.

Nye investeringsprosjekt skal i størst mogeleg grad handsamant i budsjett/økonomiplan. Hastesaker vert handsama i tertial, eller som enkeltsak ved heilt spesielle høve. Det same gjeld for utviding av prosjektrammer. I denne tertialen er det foreslått nokre endringar i rammer, innarbeidd tidlegare vedtak og foreslått 5 nye investeringsprosjekt.

Nye investeringsprosjekt i tertialen:

P18172 – Portalløysing – Kvam herad har fått tilbod på ny portalløysing, og treng 0,55 mnok eksl. mva til kjøp av system og bruk av egne ressursar. Foreslått finansiert med lån.

P37171 – Bil hjelpemiddellager. Bilen som hjelpemiddellageret brukar til å køyra ut hjelpemiddel med, må skiftast ut. Bilen er i dagleg bruk, og har omfattande rustskadar og andre feil som krev omfattande reparasjonar. På grunna av utstyret som skal fraktast, må bilen vera over 3 meter innvendig. Kommunen har ikkje noko gunstig leasingavtale på denne typen bil, og ynskjer difor å heller kjøpa ein ny.

P60170 – VA Tangerås kryss ved barnehage – På grunn av rekkefølgekrav i samband med utbygging av ny barnehage, må vass- og avlaupsanlegget oppgraderast. Det er difor foreslått å oppretta eit nytt prosjekt med ei ramma på 2,5 mnok.

P60176 – Investerings tiltak i Steinsdalen – Etter skulenedleggingar i kommunen, har tidlegare skulebygg vorte overført til bygda, eller del av salssum gått til tiltak i bygda som har mista skulen sin. Salssumen må nyttast til investerings tiltak i kommunal regi. I tertialen er det foreslått at det vert oppretta eit investeringsprosjekt i kommunen sin regi på 0,3 mnok eksl. mva., der tiltaket vert bestemt i samarbeid med representantar frå Steinsdalen.

P61179 – Sanering VA-rør langs Fitjadalen. I samband med utbygging av Torebøen vert det meir belastning på VA-anlegget. Det er difor foreslått å byta ut VA-nettet frå avkøyringa i Fitjadalen til avkøyring Steinhus. Prosjektet er rekna til 3,7 mnok eksl. mva, og foreslått finansiert med lån.

Tidlegare vedtak innarbeidd i tertial:

Vedtak om kjøp av kr 50.000 i aksjar i Næringsshagen i Hardanger, er innarbeidd i tertialen.

I tertialen er det foreslått å utvida rammene til følgjande prosjekt:

P18162 – Nytt adm.system – Visma – er foreslått auka med 0,2 mnok til interne utgifter for å ta i bruk eHandelsmodul i Visma. Det viser seg at det er eige arbeid med dette, som ikkje lar seg løysa innanfor dei ordinære driftsrammene. Finansiert med auka låneopptak.

P18171 – Kvalitetssystem – er foreslått auka med 0,2 mnok til interne utgifter for å få inn interne dokument i ein struktur i nytt kvalitetssystem (Compilo). Finansiert med auka låneopptak. I tillegg er ny portalløysing teke ut i eige prosjekt.

P19141 – Hardangerbadet – er endra frå kjøp av aksjar til byggutgifter, som på eit tidspunkt skal overførast til eit kommunalt føretak.

P60159 – VA-leidning Kvammapakken (Øystese sentrum – Stonde) er foreslått auka med 6,2 mnok til 7 mnok, i tråd med anbod. Auken vert dekkja med auke i låneopptak.

P61116 – Sanering Norheim er foreslått auka med 5,2 mnok, der 0,8 mnok er finansiert med tidlegare avsett tilskott frå Statens vegvesen, og 4,4 mnok er finansiert med lån.

P61120 – VA-leidning kvammapakken (Skipadalen-Tolo) er foreslått utvida med 6,5 mnok til 11,65 mnok, finansiert med lån, der 10 mnok vert overført frå P61170 og det i tillegg er ei rammeutviding på 1,5 mnok.

P61170 – VA-leidning Kvammapakken (Evighetssvingen – Tolo) – er foreslått overført til P61120 (10 mnok)

P62132 – Bårehus Øystese. Innkomne anbod (5,9 eksl.mva + tidlegare utgifter på 0,3) viser at bårehuset vert 2 mnok dyrare enn tidlegare budsjettrammer, . Prosjektutvidinga er foreslått finansiert med 1,9 mnok i auka låneopptak og 0,1 mnok i eigeninnsats frå Kyrkjeleg fellesråd.

Utbygging Øysteseheimen

P60172 – Oppgradering bygg. Det er overført 0,1 mnok eksl.mva. til P60169 – Øysteseheimen

P62172 – Oppgradering brannvarslingsanlegg. Det er overført 0,2 mnok eksl. mva. til P60169 – Øysteseheimen.

P60169 – Øysteseheimen er utvida med 0,75 mnok eksl. mva., i tillegg til overføringane frå P60172 og P62172. Midlane er justert etter anbod og prosjekterreserve på 0,5 mnok.

til oppgradering av brannalarmanlegg i samband med utbygginga.

Andre endringar:

Kvam herad fekk tilbod om å selja sine Tide-aksjar til ca kr 38.000. Salet er gjennomført, og salsinntekta innarbeidd i investeringsbudsjettet. Midlane er foreslått sett av til kapitalfond (25300001).

Kommunen har fått 2,7 mnok ekstra i skjønstilskot til rassikringsarbeidet etter flom. Sidan sikringsarbeidet som vart utført i hovudsak gjekk via investeringsrekneskapen, må inntekta førast her. Tilskotet er foreslått sett av på kapitalfond, konto 25300001.

P61151 – Kryss Tolo – Buspareklubben er uendra i tertialen (ramme 2 mnok), men må endrast i 2. tertial, då føresetnadane er endra ettersom Kvam herad har kjøpt deler av utbyggingsområdet og må rekna med ei større utgift.

3 Balansevurderingar

Kommunen forvalta eigedelar for om lag 2,6 milliardar (mrd) per 31.12.16, der om lag 1,3 mrd var faste eigedomar, anlegg og utstyr. Dei største postane var føremålsbygg som sjukeheimar, omsorgsbustader, skular og barnehagar. Kommunen har omstrukturert og seld fleire bygg seinare år. I 2017 er Steinsdalen skule og Soltorp seld. Skulen vart seld for 0,7 mnok, som er lågare enn balanseverdien, og Soltorp som er nedskriven, vart seld for 2,8 mnok. Skulen i Ålvik er riven i år, og må nedskrivast til 0 (bokført verdi ca 1,2 mnok).

Pensjonsmidlane er den nest største posten (0,8 mrd) og deretter obligasjonar på 0,2 mrd. I tillegg har kommunen eit premieavvik² på 84 mnok. Pensjonsmidlane vert forvalta av pensjonsleverandøren KLP og Statens pensjonskasse (SPK) og obligasjonane av Bergen Capital Management.

Kommunen sine aksjar/andelar var per 31.12.16 verdsett til 81 mnok, og er klassifisert som anleggsmiddel då midlane er plassert i selskap som kommunen har ei næringspolitisk eller samfunnsmessig motivasjon for å engasjera seg i. Dei største postane er i Kvam kraftverk AS (10), BKK AS (50,6) og eigenkapitalinnskott i KLP (18,5). Postane ligg inne til kjøpsverdi, men i samband med årsskiftet skal kommunen vurdere om verdien skal nedskrivast. Det er ikkje høve til å skriva opp anleggsmiddel til marknadsverdi. Etter fleire nedskrivingar i 2015, ser ikkje rådmannen at det er sannynleg med andre, større nedskrivingar i 2017.

Vidare utlån av Husbanklån (startlån) til private låntakarar var per 31.12.2016 på 52 mnok. Kunde krav og kortsiktige krav på 50 mnok. Nokre av desse krava går tapt i løpet av året, og det er sett av eit estimert tap på krav i rekneskapen.

På motsatt sida i balansen utgjer langsiktig gjeld 2 mrd, der 1 mrd er kalkulert pensjonsforplikting. Eigenkapitalen til kommunen har fondsmidlar på 0,2 mrd og på kapitalkonto³ 0,3 mrd. Anna kortsiktig gjeld er på 0,1 mrd.

² Premieavviket er differansen mellom netto pensjonskostnad og innbetalt premie.

³ Kapitalkontoen har ein heilt spesiell funksjon i kommunerekneskapen. Saldoen viser i hovudsak kommunen sin samla eigenfinansiering av anleggsmidlar.

4 Søknadar om støtte

Kvam herad mottek jamleg søknader om støtte. Søknader vert generelt vist til politisk handsaming i samband med budsjett/økonomiplan, og ikkje handsama i tertialar eller i enkeltsaker. Dette fordi søknader om støtte stort sett går av kommunen sine ordinære driftsmidlar, og ved handsaming av enkeltsaker får ein ikkje eit heilheitleg bilete av politisk prioritering av driftsmidlane til kommunen. Slik den økonomiske stoda til kommunen er, vil tilskot til eksterne aktørar medføra ytterlegare krav til innsparingar i årsverk i drifta.

Søknader til ordinære støtte- og tilskotsordningar vert handsama for seg, innanfor eigne retningslinjer og budsjetttrammer.

Søknad om å oppretthalda forskottering til skytebane i Vangdalsåsen

Det er gjort store investeringar i skytebaneanlegget i Vangdalsåsen, og lagt ned svært mykje dugnadsarbeid. Anlegget har allereie fått tilsagn på 4 mnok i spelemidlar, og får truleg 1,5 mnok til. Då budsjettet for 2016 vart utarbeidd, låg utbetaling av spelemidlar til skytebanen ei stund fram i tid. Gjennom politisk vedtak fekk skytterlaga difor tilsagn om forskottering på 1 mnok i 2017 (utbetalt) og 1,5 mnok i 2018 og 2019. På grunn av forseinking i badelandprosjektet og tidlegare gjennomføring av skytebaneanlegget, får skytterlaget utbetalt 2 mnok i juni 2017, og truleg 1 mnok i 2018 og 2019. Skytterlaga søker om at forskotet for 2017 vert oppretthalde, og ikkje trekt frå utbetalinga i juni. Rådmannen foreslår å innfri dette ynsket i tertialen, og heller endra forskotteringa i økonomiplanen. Det vil seia at kommunen ikkje forskotterer noko i 2018, men lar betalinga på 1 mnok gå vidare, og trekkjer forskotet av utbetalinga i 2019.

Søknad om å få tildelt del av salssum frå Steinsdalen skule

Ei rekkje interessantar frå Steinsdalen har bedt om at deler av salssummen for Steinsdalen skule går til tiltak i bygda. Vedlikehald av uteområde og bygningsmasse er gjort på dugnad, og søkjarane meiner at det er rimeleg at bygda får tilført noko av salssummen. I søknaden er det foreslått å bruka midlane til å rusta opp Dalatun.

Ved andre skulenedleggingar, har kommunen hatt tradisjon for å enten overdra skulebygg til bygdalag eller å bruka deler av salssum til tiltak i bygda, som servicebygget på Mundheim. Rådmannen foreslår difor å setja av 0,3 mnok ekskl.mva. til tiltak i Steinsdalen. Midlane kan diverre ikkje nyttast til tilskot til Dalatun, som vert rekna som eit driftstiltak, men må gå til investeringstiltak som t.d. leikeplass, parkområde eller gangbru. Tiltaket bør ikkje medføra særleg auke i vedlikehaldsutgiftene til kommunen. Kva tiltak midlane skal gå til, ynskjer rådmannen å koma fram til i samråd med representantar frå Steinsdalen.

5 Politiske vedtekne budsjettjusteringar i perioden januar - april

Tabellen under viser vedtak med økonomiske konsekvensar som er gjort av Kvam heradsstyre og formannskapet i perioden januar - april. Vedtaka er innarbeidd i tertialen.

Møte dato	Saksnr.	Sakstittel	Vedtak i kr	Finansiering
21.02.2016	HST-008/17	Kjøp av aksjar i Næringsshagen i Hardanger	50.000	Konto 2530002 – Uttak EK Kvam Kraftverk. Innarbeidd i 1. tertialrapport.

6 Økonomisk hovudoversikt - drift

Økonomisk hovudoversikt – driftsbudsjett, endringer i 1. tertial. Tal i 1.000

DRIFTSINNTEKTER		Opph.bud	Budsjett 2017	Endring i 1.	
	Rek 2017, April	2017	etter 1. tertial	Forbruk h.i.å %	tertil
LN01 Brukarbetalingar	8 730	25 615	25 615	34,1 %	0
LN02 Andre sals- og leigeinntekter	23 715	65 091	70 886	33,5 %	5 795
LN03 Overføringer med krav til motyting	19 518	78 646	79 467	24,6 %	822
LN04 Rammetilskot frå staten	105 811	278 874	277 972	38,1 %	-902
LN05 Andre statlege overføringer	18 888	52 736	52 736	35,8 %	0
LN06 Andre overføringer	177	6 380	6 320	2,8 %	-60
LN07 Skatt på inntekt og formue	60 380	216 327	212 778	28,4 %	-3 549
LN08 Eigedomsskatt	20 778	41 300	41 300	50,3 %	0
LN09 Andre direkte og indirekte skattar	70	4 062	4 062	1,7 %	0
LN10 Sum driftsinntekter	B	258 067	769 030	33,5 %	2 106
DRIFTSUTGIFTER		Opph.bud	Budsjett 2017	Endring i 1.	
	Rek 2017, April	2017	etter 1. tertial	Forbruk h.i.å %	tertil
LN11 Lønsutgifter	146 304	405 372	406 882	36,0 %	1 509
LN12 Sosiale utgifter	42 487	110 549	109 901	38,7 %	-648
LN13 Kjøp av varer og tenester som inngår i kommunal tenesteproduksjon	27 865	93 506	95 264	29,3 %	1 758
LN14 Kjøp av tenester som erstatter kommunal tenesteproduksjon	12 817	43 990	44 590	28,7 %	600
LN15 Overføringer	29 363	72 200	74 306	39,5 %	2 106
LN16 Avskrivningar	0	39 984	39 984	0,0 %	0
LN17 Fordelte utgifter	0	-2 996	-2 996	0,0 %	0
LN18 Sum driftsutgifter	C	258 836	762 605	33,7 %	5 325
LN19 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	D=B-C	-769	6 425	3 205	-24,0 %
-3 220					
EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONER		Opph.bud	Budsjett 2017	Endring i 1.	
	Rek 2017, April	2017	etter 1. tertial	Forbruk h.i.å %	tertil
LN20 Renteinntekter, utbytte og eigaruttak	768	15 904	16 404	4,7 %	500
LN21 Gevinst finansielle instrumenter	0	200	200	0,0 %	0
LN23 Sum eksterne finansinntekter	E	768	16 104	16 604	4,6 %
500					
LN24 Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	10 177	21 561	21 561	47,2 %	0
LN25 Tap finansielle instrumenter	39	200	200	19,5 %	0
LN26 Avdragsutgifter	391	34 120	34 120	1,1 %	0
LN28 Sum eksterne finansutgifter	F	10 607	55 881	55 881	19,0 %
0					
LN29 Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	G=E-F	-9 839	-39 777	-39 277	25,1 %
500					
LN30 Motpost avskrivningar	0	39 984	39 984	0,0 %	0
LN31 NETTO DRIFTSRESULTAT	I	-10 608	6 632	3 912	-271,2 %
-2 720					
AVSETNINGAR		Opph.bud	Budsjett 2017	Endring i 1.	
	Rek 2017, April	2017	etter 1. tertial	Forbruk h.i.å %	tertil
LN33 Bruk av disposisjonsfond	0	1 530	4 078	0,0 %	2 548
LN34 Bruk av bundne fond	1 073	15 062	10 378	10,3 %	-4 684
LN35 Sum bruk av avsetningar	J	1 073	16 592	14 456	7,4 %
-2 136					
LN36 Overført til investeringsrekneskapet	0	200	200	0,0 %	0
LN38 Avsetningar disposisjonsfond	0	16 905	11 950	0,0 %	-4 956
LN39 Avsetningar til bundne driftsfond	32	6 119	6 219	0,5 %	100
LN40 Sum avsetningar	K	32	23 224	18 368	0,2 %
-4 856					
LN41 Regnskapsmessig meirforbruk/mindreforbruk	L=I+J-K	-9 567	0	0	0

Kommentar til tabell (tal i 1.000 i tabell):

Sum driftsinntekter er auka med 2,1 mnok i forhold til opphavleg budsjett

LN02 – Inntektene har auka med 5,8 mnok. Erfaringar frå 2016 viste at VA-inntekter frå målarar var kraftig underbudsjettet. Budsjettet er difor oppjustert med 4,7 mnok. Nivået på byggjesaksinntekter er og oppjustert med 0,25 mnok i tertialen. Kommunen har inngått avtale om samarbeidsavtale med Eidfjord og Ulvik om IT-tenester, noko som gjev kommunen 0,9 mnok i inntekter.

LN03 – Refusjonsinntekter er auka med 0,8 mnok. Auka tilskot til flyktningar utgjer 0,9 mnok og kommunen har fått 0,5 mnok i OU-midlar til nytt Lean-prosjekt. Sjukelønsrefusjon har auka med 0,7 mnok og mva.kompensasjon med 0,1 mnok, medan refusjon frå private er redusert med 1,3 mnok som følge av omfordeling innsparingskrav.

LN04 – Inntektsutjamnade rammetilskot (0,7) og ordinært rammetilskot (0,2) er redusert med til saman 0,9 mnok etter budsjettforlik og revidert nasjonalbudsjett. Reduksjonen i inntektsutjamninga kjem som følge av lågare skatteinntekter i landet. Budsjettforliket medførte ein reduksjon i ordinært rammetilskot på 0,7 mnok men i RNB har kommunen fått tilført 0,5 mnok ekstra for å kompensera for endringar i skattereglane, m.a. auka minstrfrådrag på pensjon.

LN05 – Ingen endringar.

LN06 – Ingen større endringar.

LN07 - Skatteinntektene er redusert med 3,5 mnok, i tråd med KS sin prognosemodell.

LN08 – Ingen endringar.

LN09 – Ingen endringar.

Sum driftsutgifter aukar med 5,3 mnok i forhold til opphavleg budsjett

LN11 – Lønsutgiftene viser ein netto auke på 1,5 mnok. Lønssramma til barnehagane er auka med 0,8 mnok pga. fleire born, medan skuleramma er redusert med 0,4 mnok pga. færre elevar. Elles er dei faste lønsutgiftene er redusert med 1,7 mnok i mellombelse og varige innsparing. På den andre sida er det auka i lønsutgifter på 2,4 mnok ettersom innsparingskrav som har lege på lønsskonti, er fordelt på andre rekneskapspostar (m.a. auka inntekter) og ei feilbudsjettering på 0,9 mnok. I tillegg er det foreslått å oppretta eit nytt Lean-prosjekt med 0,3 mnok til frikjøp av Lean-navigatørar.

LN12 - Sosiale utgifter er redusert med 0,6 mnok etter nye prognosar frå pensjonsselskapa.

LN13 – Kjøpet har auka med 1,8 mnok. 0,6 mnok av auken skuldast utgifter til nytt Lean-prosjekt. 1,2 mnok skuldast for høgt innsparingskrav/omfordeling innsparingskrav.

LN14 – Kjøp av private er auka med 0,6 mnok etter intern omfordeling av innsparingskrav.

LN15 – Auken på 2,1 mnok skuldast auke i mva.kompensasjon (0,1 mnok) og utbetaling av spelemidlar til skytterlaga på 2 mnok.

LN16 – Ingen endringar.

LN17 – Ingen endringar.

Eksterne finanstransaksjoner er redusert med 0,5 mnok.

Utbytte frå BKK er auka med 0,5 mnok.

Netto driftsresultat etter 1. tertial er 2,7 mnok dårlegare enn opphavleg budsjett

Fondsdisponeringar

Bruk av fondsmidlar er auka med 2,7 mnok netto. Det er foreslått å redusera avsetning til disposisjonsfond med 7,5 mnok netto, medan bruken av bundne fond (sjølvkostfond) vert redusert med 4,8 mnok.

7 Skjema 1A

Tabellen under viser inntektene og fondsdiskoneringane til kommunen, som vert fordelt på dei ulike rammeområde (Kostra-tema) i skjema 1B. Tal i 1.000. Budsjettendringane er kommentert under «Økonomisk hovudoversikt – drift».

Inntekter og fondsdiskoneringar (i 1.000 kr)	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphavleg	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjettendring
1. Skatt på inntekt og formue	60 380	216 327	212 778	28,4 %	-3 549
2. Ordinært rammetilskot	105 811	278 874	277 972	38,1 %	-902
3. Skatt på eigedom	20 778	41 300	41 300	50,3 %	0
4. Andre direkte eller indirekte skatter	70	4 062	4 062	1,7 %	0
5. Andre generelle statstilskot	18 888	52 736	52 736	35,8 %	0
6. Sum frie disponible inntekter	205 927	593 299	588 848		-4 451
7. Renteinntekter og utbytte	768	15 904	16 404	4,7 %	500
8. Gevinst finansielle instrumenter	0	200	200	0,0 %	0
9. Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	10 177	21 561	21 561	47,2 %	0
10. Tap finansielle instrumenter	39	200	200	19,4 %	0
11. Avdrag lån	391	34 120	34 120	1,1 %	0
12. Netto finansinntekter / -utgifter	-9 838	-39 777	72 484	-13,6 %	500
13. Til dekning av tidlegare underskot	0	0	0	#DIV/o!	0
14. Til ubundne avsetningar	0	16 905	11 950	0,0 %	-4 955
15. Til bundne avsetningar	32	6 119	6 219	0,5 %	100
16. Bruk av tidlegare overskot	0	0	0	#DIV/o!	0
17. Bruk av ubundne avsetningar	0	1 530	4 078	0,0 %	2 548
18. Bruk av bundne avsetningar	1 073	15 062	10 378	10,3 %	-4 684
19. Netto avsetningar	1 040	-6 432	32 625	3,2 %	-6 991
20. Overført til investeringsrekneskapet	0	0	200	0,0 %	200
21. Til fordeling	197 129	546 890	545 659	36,1 %	-1 231
22. Sum fordelt (skjema 1B)		546 890	545 659		
23. Rekneskapsmessig meirforbruk(+)/ mindreforbruk(-)	197 129	0	0		-1 231

8 Skjema 1B

Tabellane under viser korleis midlane frå skjema 1A er fordelt på Kostratema for Kvam herad.

Normalforbruket per 1. tertial er 36,8% på fastløn og 33,3% for jamne utgifter. På grunn av at dei store utgiftene og inntektene ikkje kjem jamleg gjennom året, vil forbruksprosenten ofte avvika frå normalforbruket.

Sosiale utgifter og avskrivning vert presentert i eigen tabell, då dei som regel fordeler seg på dei fleste rammeområde, og ikkje er noko dei budsjettansvarlege påverkar direkte. Tal i 1.000.

8.1 Fordeling per Kostra-tema, eksl. sosiale kostnader og avskrivning

	Regnskap, hittil i år	Budsjett, opphavleg	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjett- endring
ALLE	163 886	396 357	395 774	41	-583
Finans og fellespostar	8 525	-46 524	-40 391	-21	6 133
Styring og kontrollverksemd	896	4 733	4 733	19	0
Administrasjon	11 345	28 991	27 909	41	-1 083
Barnehagar	17 833	49 119	49 687	36	568
Grunnskuleopplæring	36 621	102 779	103 368	35	588
Kommunehelse	7 339	24 676	24 889	29	213
Pleie og omsorg	55 015	130 691	127 334	43	-3 357
Sosialeteneste	10 413	30 041	30 041	35	0
Barnevern	4 947	15 130	14 594	34	-536
Vatn og avlaup, avfall og renovasjon	-4 392	-6 042	-10 810	41	-4 768
Plansak, byggesak, oppmåling, kulturminner, natur og nærmiljø	2 526	9 042	8 740	29	-303
Kultur	7 527	18 272	20 002	38	1 730
Kyrkja	2 154	5 622	5 622	38	0
Samferdsel	2 542	7 636	7 706	33	70
Bustad	-3 725	-10 112	-9 952	37	160
Kommunal næringsforvaltning og konsesjonskraft	2 631	19 980	19 980	13	0
Brann- og ulykkesvern	1 683	7 821	7 821	22	0
Tenester utanfor ordinært kommunalt ansvarsområde	7	4 501	4 501	0	0

Finans og fellespostar er redusert med 6,1 mnok på grunn av at tidlegare innsparingskrav har vore ført på dette tema, i tertialen er fordelt ut på dei andre Kostra-temaene.

Administrasjon er redusert med 1,1 mnok på grunn av fordelt innsparingskrav og auka inntekt på vel 1,5 mnok og auka med netto 0,5 mnok til nytt Lean-prosjekt.

Barnehagar har auka ramma med 0,6 mnok til auka utgifter på grunn av høgare barnetal.

Grunnskuleopplæring har ei auka ramma på 0,6 mnok der 0,4 mnok er korrigering for korrigert dubla innsparingskrav, og 0,2 mnok er omfordeling av innsparingskrav.

Kommunehelse har auka med 0,2 mnok, der 0,5 mnok skuldast høgare sjukelønsrefusjon og 0,7 mnok er redusert innsparingskrav på dette tema.

Pleie og omsorg er redusert med 3,4 mnok på grunn av fordeling av innsparingskrav.

Barnevern har 0,1 mnok i auka sjukerefusjon og 0,4 mnok i redusert kjøp av tenester.

VAR har oppjustert inntektene med 4,7 mnok, i tillegg til nokre andre mindre endringar.

Plan m.m. er redusert med 0,3 mnok, i hovudsak på grunn av auka gebyrinntekt frå byggjesak.

Kultur er auka med 1,7 mnok, der 2 mnok av auken skuldast utbetalinga av 2 mnok meir i spelemidlar. Innsparing i stilling gjev ein reduksjon på 0,3 mnok.

Samferdsel er justert for nokre mindre endringar i innsparingstiltak.

Bustad er justert for mindre endringar i innsparingstiltak.

8.2 Fordeling per Kostra-tema, sosiale kostnader og avskriving

	Regnskap, hittil i år	Budsjett, opphavleg	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjett- endring
ALLE	42 487	110 549	109 901	39	-648
Finans og fellespostar	2 650	-6 465	-3 680	-72	2 786
Styring og kontrollverksemd	120	546	537	22	-9
Administrasjon	2 279	6 655	6 420	36	-236
Barnehagar	5 376	15 808	15 488	35	-320
Grunnskuleopplæring	9 397	26 525	26 167	36	-358
Kommunehelse	1 650	5 550	5 270	31	-280
Pleie og omsorg	15 903	44 610	42 810	37	-1 799
Sosialeteneste	1 054	3 122	3 046	35	-76
Barnevern	951	2 692	2 605	37	-87
Vatn og avlaup, avfall og renovasjon	206	1 119	1 103	19	-16
Plansak, byggesak, oppmåling, kulturminner, natur og nærmiljø	864	3 098	3 037	28	-60
Kultur	881	3 740	3 624	24	-116
Samferdsel	278	932	912	30	-21
Bustad	92	572	565	16	-7
Kommunal næringsforvaltning og konsesjonskraft	182	394	380	48	-14
Brann- og ulykkesvern	605	1 623	1 588	38	-36
Tenester utanfor ordinært kommunalt ansvarsområde	0	29	29	0	0

Dei sosiale kostnadene inkluderer pensjon, premieavvik på pensjon, gruppelivsforsikring, arbeidsgjevaravgift, arbeidsgjevaravgift av premieavvik og redusert arbeidsgjevaravgift av trygderefusjon.

Sosiale kostnader er justert for nye prognosar frå KLP. Pensjonen er redusert med 3 mnok, mellom anna på grunn av redusert lønsvekst. Premieavviket aukar med 2,6 mnok og arbeidsgjevaravgifta har ein netto reduksjon på 0,3 mnok som følge av endringane i pensjon og premieavvik.

9 Økonomisk hovudoversikt - investering

Økonomisk hovudoversikt – investeringsbudsjett, endringer i 1. tertial. Tal i 1.000

INVESTERINGSINNTEKTER		Rek 2017, April	Opph.bud 2017	Budsjett 2017 etter 1. tertial	Endring i 1. tertia
LN01	Sal av driftsmidler og fast eiendom	0	4 000	4 000	0
LN02	Andre salgsinntekter	905	0	38	38
LN03	Refusjoner	50	0	100	100
LN04	Kompensasjon for mva	3 468	29 613	29 669	56
LN06	Andre overføringer	3 969	450	3 171	2 721
LN07	Renteinntekter og utbytte	0	0	0	0
LN08	Sum inntekter	L 8 391	34 063	36 978	2 915
INVESTERINGSUTGIFTER					
LN09	Lønnsutgifter	804	1 555	3 335	1 780
LN10	Sosiale utgifter	119	234	644	410
LN11	Kjøp av varer og tenester i kommunal egenproduksjon	26 919	196 850	237 180	40 330
LN12	Kjøp av tjenester som erstatter egenproduksjon	25	900	0	-900
LN13	Overføringer	3 468	33 620	35 676	2 056
LN14	Renteutgifter og omkostninger	212	0	0	0
LN16	Sum utgifter	M 31 547	233 159	276 835	43 676
FINANSUTGIFTER					
LN17	Avdragsutgifter	947	3 100	3 100	0
LN18	Utlån	0	10 000	10 000	0
LN19	Kjøp av aksjer og andeler	0	22 300	2 350	-19 950
LN21	Avsatt til ubundne investeringsfond	38	1 900	4 659	2 759
LN22	Avsetninger til bundne fond	0	200	200	0
LN23	Sum finanstransaksjonar	N 985	37 500	20 309	-17 191
LN24	Finanseringsbehov	O=M+N-L	24 141	236 596	260 166
23 570					
FINANSIERING					
LN25	Bruk av lån	0	205 945	225 261	19 315
LN27	Mottekne avdrag på utlån	0	2 200	2 200	0
LN28	Overføringer fra driftsregnskapet	0	200	200	0
LN31	Bruk av bundne driftsfond	0	3 500	3 930	430
LN32	Bruk av ubundne investeringsfond	0	16 808	17 158	350
LN33	Bruk av bundne investeringsfond	0	7 942	11 417	3 475
LN34	Sum finansiering	R 0	236 596	260 166	23 570
LN35	Udekka/udisponert	24 141	0	0	0

Kommentar til investeringsrekneskapen (tal i tabell i 1.000):

Sum investeringsinntekter auka med 2,9 mnok i forhold til opphavleg budsjett

LN02 Kvam herad har sold Tide-aksjar for ca kr 38.000.

LN03 Auken på 0,1 mnok i refusjonar, kjem frå Kyrkjeleg fellelsråd til Bårehusprosjekt.

LN06 Kommunen har motteke 2,7 mnok i skjønsmidlar til dekking av utgifter etter flaumen.

Sum investeringsutgifter er auka med 43,7 mnok i forhold til vedteke budsjett

LN09 Lønsugiftene er auka med 1,8 til ulike prosjekt, der 0,9 mnok kjem frå LN12. Nokre prosjekt går over fleire år, og skal overførast til 2018, men er førebels lagt i 2017.

LN10 Som følgje av auke i LN09

LN11 Er auka med 40,3 mnok. 20 mnok av desse gjeld Hardangerbadet som tidlegare låg som ein aksjepost (LN19). I tillegg er P60159 (Kvammapakken) auka med 6,2 mnok, P60169 Øysteseheimen med 0,85 mnok, P60170 VA Tangerås kryss med 2,5 mnok, P60176 – Invest.tiltak i Steinsdalen med 0,3 mnok, P61116 – Sanering Norheim med 5,2 mnok. P61120 – Kvammapakken er auka med 1,5 mnok nett, og P61179 Santering VA i Fitjadalen med 3,2 mnok. Portalsystem er auka med 0,2 mnok. Ein del av auken skal overførast til 2018 og seinar år, men er førebels lagt i 2017.

LN12 er redusert med 0,9 mnok i kjøp frå eksterne, og vert heller utført i eigen regi (LN09 – lønsutgifter).

LN13 Auken i overføringar gjeld 2 mnok til Bårehus-prosjekt, og ein mindre justering i mva.kompensasjon.

Sum finanstansaksjonar er redusert med 20 mnok i forhold til opphavleg budsjett

Kjøp av aksjar er redusert med 20 mnok for endring i Hardangerbad-prosjekt, og auka med kr 50.000 til kjøp av aksjar i Næringsshagen i Hardanger.

Avsetningar til bundne fond er auka med 2,8 mnok for skjønstilskot og sal av Tide-aksjar.

Sum finansiering er auka med 23,6 mnok i forhold til opphavleg budsjett

LN25 har auka med 19,3 mnok totalt. Låneopptaket er auka med 18,3 mnok i sjølvfinansierende lån til ulike VA-prosjekt.

Om lag 1 mnok gjeld auke til ulike systemprosjekt (P18162, P18171 og P18172), og 0,5 mnok til kjøp av bil til hjelpemiddellager. Lån til finansiering av Bårehuset er auka med 1,9 mnok.

På grunna høgare tilskot frå Husbanken til utbygging av Øysteseheimen, er låneopptaket redusert med 2,4 mnok.

Noko av låneopptaket skal forskyvast til 2018, men er førebels lagt i 2017.

LN31 er auka med 0,4 mnok i bruk av fondsmidler til finansiering av Øysteseheimen.

LN32 er auka med 0,3 mnok av Bustadfeltfond til finansiering av investeringstiltak i Steinsdalen og kr 50.000 av tidlegare uttak frå KK til finansiering av aksjekjøp.

LN33 er auka med 2,7 mnok i auka tilskot til Øysteseheimen (avsett på fond) og 0,8 mnok i avsette midlar frå Statens vegvesen til P61116 – Sanering Norheim.

10 Skjema 2A

Tabellen under viser det samla finansieringsbehovet til kommune, og korleis investeringane er finansierte. Finansieringsbehovet er fordelt per prosjekt i skjema 2B. Tal i 1.000. Budsjettendringane er kommentert under «Økonomisk hovudoversikt – investering».

SKJEMA 2A (tusen kr)	Rekneskap, hittil i år	Budsjett opphavleg	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjettendring
Investert anleggsmiddel	31 573	233 159	276 835	11,4 %	43 676
Utlån og forskottering	0	10 000	10 000	0,0 %	0
Kjøp av aksjar og andelar	0	22 300	2 350	0,0 %	-19 950
Avdrag på lån	947	3 100	3 100	30,6 %	0
Dekning av tidlegare års udekka underskot	0	0	0	#DIV/o!	0
Avsetningar	38	2 100	4 859	0,8 %	2 759
Årets finansieringsbehov	32 558	270 659	297 144	11,0 %	26 485
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidlar	0	205 945	225 261	0,0 %	19 315
Inntekter frå sal av anleggsmiddel	0	4 000	4 000	0,0 %	0
Tilskot til investeringar	3 969	450	3 171	125,2 %	2 721
Kompensasjon for meirverdiavgift	3 472	29 613	29 669	11,7 %	56
Mottekne avdrag på lån og refusjonar	50	2 200	2 300	2,2 %	100
Andre inntekter	905	0	38	2380,5 %	38
13. Sum ekstern finansiering	8 396	242 209	264 439	3,2 %	22 230
Overført frå driftsrekneskapet	0	200	200	0,0 %	0
Bruk av tidlegare års udisponert	0	0		#DIV/o!	0
Bruk av avsetningar	0	28 250	32 505	0,0 %	4 255
Sum finansiering	8 396	270 659	297 144	2,8 %	26 485
Udekka(+)/ udisponert(-)	-24 162	0	0	0	0

11 Skjema 2B

Investeringsprosjekta er fordelt med ulike status: nye investeringsprosjekt (foreslått i tertial), aktive investeringsprosjekt, aktive VA-prosjekt, aktive skule- og barnehageprosjekt. I tillegg er det nokre postar i investering som ikkje er prosjekt. Prosjektramma er inkl. evt. meirverdiavgift.

11.1 Investeringar utan prosjekt

Prosjekt*	Prosjektnamn	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphavl	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjettendring
	Investeringar utan prosjekt	2 942	21 125	23 934	12,3	2 809
I17200	Eigenkapital KLP	0	1 800	1 800	0,0	0
I19090	Andre investeringar	46	200	3 009	1,5	2 809
I26500	Bustader	1 949	6 025	6 025	32,3	0
I28300	Husbanklån	947	13 100	13 100	7,2	0

11.2 Nye investeringsprosjekt

Prosjekt*	Prosjektnamn	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphavl	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjettendring
	Nye investeringsprosjekt	0	0	7 725	0,0	7 725
P18172	o* Portalsystem	0	0	650	0,0	650
P37171	o* Bil hjelpemiddelsentral	0	0	500	0,0	500
P60170	o* VA Tangerås kryss ved bhg	0	0	2 500	0,0	2 500
P60176	o* Investeringsiltak Steinsdalen	0	0	375	0,0	375
P61179	o* Sanering VA røyr langs Fitjadalen	0	0	3 700	0,0	3 700

11.3 Aktive investeringsprosjekt

Prosjekt	Prosjektnamn	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphavl	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjett-endrin
	Aktivt investeringsprosjekt	5 364	117 490	120 541	0,0	3 051
P13171	o* IT-investeringar 2017	103	1 800	1 800	5,7	0
P16152	o* Telefon- og varslingssystem	84	1 450	1 450	5,8	0
P16154	o* PC PLO	0	175	175	0,0	0
P16161	o* IKT i skule og barnehage	2	1 063	1 063	0,2	0
P17141	o* Kjøp av modulbygg	2 235	0	0	0,0	0
P18133	o* Heilelektronisk arkiv	0	1 125	945	0,0	-180
P18162	o* Nytt adm.system - VISMA	319	638	838	38,1	200
P18171	o* Kvalitetssystem	9	800	895	1,0	95
P19141	o* Hardangerbadet	0	20 000	20 000	0,0	0
P19171	o* Hardangertunnelen - frå ide til røyndom	0	500	500	0,0	0
P37162	o* Dagsenter Strandebarm	0	750	750	0,0	0
P37163	o* Dagsenter Øystese	10	188	188	5,6	0
P60096	o* Komp.midlar veg - Skjering, Bakka	0	3 125	3 125	0,0	0
P60134	o* Familie- og læringssenter	264	33 238	33 238	0,8	0
P60169	o* Øysteseheimen - tilbygg og ombygging	398	15 901	17 212	2,3	1 311
P60171	o* Asfaltering 2017	0	1 875	1 875	0,0	0
P60172	o* Oppgradering bygg 2017	0	1 250	1 125	0,0	-125
P60173	o* Fornyng teknisk utstyr 2017	0	935	935	0,0	0
P60175	o* Digitalisering og samordning av adm. fagsystem	0	920	920	0,0	0
P61143	o* Veg Sandvenhagen/Sæland	1	2 500	2 500	0,0	0
P61145	o* Trafikksikringsplan	76	150	150	50,7	0
P61151	o* Kryss Tolo - Buspareklubben	0	2 000	2 000	0,0	0
P61152	o* Bruprosjekt - Netelandsbrua	0	3 735	3 735	0,0	0
P61153	o* Parkering Bjørketeigen	0	1 250	1 250	0,0	0
P61155	o* Rassikring - murar og fjell	2	2 500	2 500	0,1	0
P61166	o* Utskifting til LED i veglys	0	3 063	3 063	0,0	0
P61171	o* Rassikring Kjosåsvegen	0	1 250	1 250	0,0	0
P61172	o* Møteplassar Heradstveitvegen	551	1 000	1 000	55,1	0
P61173	o* Rekkverk kommunale bruer	0	1 250	1 250	0,0	0
P61177	o* Forsterking av vegbane i Klyvevegen og Tordalsvegen	374	1 250	1 250	29,9	0
P61178	o* Oppgradering utomhus ved Tolo omsorgsbustader	0	1 250	1 250	0,0	0
P62132	o* Bårehus Øystese	0	4 007	6 007	0,0	2 000
P62152	o* Rømingssveg rådhuset	0	500	500	0,0	0
P62153	o* Oppgr. av område/bygg teknisk Sandven	391	1 000	1 000	39,1	0
P62155	o* Branntryggleik Strandebarmsheimen	81	960	960	8,4	0
P62163	o* Rassikring i Bergshagen	0	1 000	1 000	0,0	0
P62164	o* Utleigebustad - Bergtun	0	532	532	0,0	0
P62165	o* Infrastruktur ind.område Sandvenhagen	448	0	0	44,8	0
P62171	o* Utskifting glas og fasade rådhus	0	1 250	1 250	0,0	0
P62172	o* Oppgradering av brannvarslingsanlegg i kommunale bygg	0	250	0	0,0	-250
P62173	o* Sikfte av tak på Bjørketeigen barnehage	0	338	338	0,0	0
P65161	o* Digitalt naudnett - compatible GPS	0	350	350	0,0	0
P65170	o* Forprosjekt KVBR	17	375	375	4,5	0

11.4 Aktive skule- og barnehageprosjekt

Prosjekt	Prosjektnamn	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphavl	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjett-endrin
sjekt	Aktivt skule- og barnehageprosjekt	12 921	52 146	52 146	24,8	0
P90131	o* Ålvik skule	5 469	14 282	14 282	38,3	0
P91140	o* Barnehage - Felles	364	4 364	4 364	8,3	0
P91141	o* Barnehage - Strandebarm	2 513	12 500	12 500	20,1	0
P91142	o* Barnehage - Tørvikbygd	102	2 250	2 250	4,6	0
P91143	o* Barnehage - Norheimsund	4 472	18 750	18 750	23,9	0

11.5 Aktive VA-prosjekt

Prosjekt	Prosjektnamn	Rekneskap, hittil i år	Budsjett, opphav	Budsjett, justert	Forbruk i %, hittil i år	Budsjett-endring
	Aktivt VA-prosjekt	11 165	79 697	92 597	12,1	12 900
P60153	o* Ny vassleidning, Fosse	0	2 200	2 200	0,0	0
P60158	o* VA Høgdebasseng Ålvik	106	800	800	13,2	0
P60159	o* VA-leidning Kvammapakken (Øystese sentr. - Stronde)	46	800	7 000	0,7	6 200
P60174	o* Fornyng teknisk utstyr VAR 2017	0	1 335	1 335	0,0	0
P61073	o* Ny pumpestasjon P5, Tolo	0	100	100	0,0	0
P61082	o* VA-anlegg mot Eikedalen	0	100	100	0,0	0
P61091	o* Felles slamavskiljar Vikøy	0	200	200	0,0	0
P61111	o* Oppgradering hovudrenseanlegg avløp	3 471	50 000	50 000	6,9	0
P61113	o* Oppgr. av eksisterande vassverk i Kvam	9	750	750	1,2	0
P61115	o* Sanering VA Skutlalia	0	200	200	0,0	0
P61116	o* Sanering Norheim	2 031	0	5 200	39,1	5 200
P61118	o* Reserveforsyning vatn	0	100	100	0,0	0
P61120	o* VA-leidning Kvammapakken (Skipadalen - Evighetssvingen)	151	1 000	12 500	1,2	11 500
P61154	o* Sanering Norheimsund (Haldeplassen - Straumen)	0	350	350	0,0	0
P61159	o* VA-pumpestasjon ved Fartøyvernsenteret	0	1 500	1 500	0,0	0
P61161	o* Kloakksanering Ålvik	0	500	500	0,0	0
P61164	o* VA-sanering Øystese sentrum/vest	1 593	4 587	4 587	34,7	0
P61165	o* Opning av dam på Solhaug	8	250	250	3,2	0
P61168	o* Sigevatn Tolomarka	0	3 625	3 625	0,0	0
P61170	o* VA-leidning Kvammapakken (Evighetssvingen - Tolo)	3 749	10 000	0	0,0	-10 000
P61174	o* Utskifting av PLS ved vassverk	0	250	250	0,0	0
P61175	o* Utskifting av PLS ved vassverk	0	500	500	0,0	0
P61176	o* Oppgradering av pumpestasjon Kvednaskogen	0	550	550	0,0	0

12 Statuskommentar til budsjettvedtak, HST-108/16

Nummer	Tekst	Status
1.	Økonomiske rammer	
a.	Budsjettet for 2017 er definert gjennom obligatoriske hovudoversikter for drift og investering. Rådmannen får fullmakt til å fordela driftsramma på tenesteområda i budsjettskjema 1B. Investeringsbudsjettet vert fordelt per investeringsprosjekt i tråd med budsjettskjema 2B.	Sjå framlegg til endringar i tertialrapport.
b.	Avgiftsbudsjett og kommunale gebyr vert vedteke i eiga sak, i samsvar med føresetnader i driftsbudsjettet.	Vedtak lagt til grunn for utfakturering i 2017
c.	Rådmannen får fullmakt til å fordela lønspott og fellesutgifter på tenesteområda.	Lønsforhandlingar er ikkje gjennomført endå, men reduserte pensjonsutgifter er fordelt i tertial.
d.	Rådmannen får fullmakt til å justera budsjettet som følgje av tekniske endringar som t.d. endringar i KOSTRA-oppsett eller kommunale rekneskapsstandardar.	Ingen større KOSTRA-endringar.
e.	Rådmannen får fullmakt til å inngå avtalar om kjøp av 5 bustader på inntil 4 mill.kr. per stykk per år. Eventuelle kjøp vert finansiert med lån.	1 hus kjøpt til 1,9 mnok.
f.	Rådmannen får fullmakt til å bruka opp til 2 mill.kr per krisehending som strakstiltak i eventuelle krisesituasjonar.	Har ikkje vore aktuelt.
g.	Netto inntekter frå heimfalls- og konsesjonskraft utover opprinneleg budsjett for 2017, skal setjast av i eit kraftfond (disposisjonsfond).	Avventar evt. justering og avsetning til 2. tertial.
2.	Finans- og gjeldsfullmakter	
a.	Rådmannen får fullmakt til å oppretthalda trekkrett i kontosystemet til Kvam herad, i tråd med reglement for finans- og gjeldsforvaltning (HST-088/16), vedteke 27.09.2016. Trekkretten for 2017 skal vera på inntil 40 mill.kr.	Trekkrett på 40 mnok er oppretthalden.
b.	Rådmannen får fullmakt til å inngå avtalar om opptak av nye obligasjonslån, sertifikatlån eller andre lån til finansiering av investeringsprosjekt etter kvart som dei vert vedtekne, samt å avtala nærare lånetidspunkt og lånevilkår, og underteikne lånekontraktar. Lånebehovet for 2017 er på 205,5 mill.kr med fråtrekk av ubrukne lånemidlar pr. 1.1.2017.	Det er teke opp eit lån på 110 mnok så langt.

c.	Rådmannen får fullmakt til å inngå avtale med Husbanken om inntil 10,0 mill. kr. i lån til vidare utlån (Startlån).	Det står att 17,3 mnok i ubrukte lånemidler frå tidlegare år, og rådmannen kjem difor ikkje til å gjera nytt opptak i 2017.
d.	Rådmannen får fullmakt til å inngå avtalar om refinansiering av eksisterande lån, til å inngå avtale om lånetidspunkt og lånevilkår, samt underteikne lånekontraktar.	Det er refinansiert eit lån på 164 mnok.
e.	Det skal betalast 34,1 mill.kr i avdrag i 2017 på ordinære lån og 3,1 mill.kr i Husbanklån. Rådmannen står fritt til å betala budsjetterte avdrag på dei lån han finn føremålstenleg, uavhengig av opprinneleg vedtak.	Det er berre betalt 0,4 mnok i avdrag så langt. Det meste vert betalt om hausten.
3.	Skatt på eige og inntekt	
	Skatt på eige og inntekt vil verta utlikna med maksimalsatsane som Stortinget fastset. Avsetnad til skattemargin skal vera på 10%.	Lagt til grunn i skatterekneskapen
4.	Eigedomsskatt	
	a. Med heimel for utskriving i medhald av Eigedomsskattelova § 2 og 3, skal eigedomsskatten i 2017 gjelda heile heradet. b. Eigedomsskattesatsen i 2017 vert 7,0 promille i samsvar med eigedomsskattelova § 11, fyrste ledd. c. Differensiering: I medhald av eigedomsskattelova § 12 bokstav a, vert skattesatsen (skattøyre) for bustader og fritidshus sett til 4 promille. d. Botnfrådrag: Det vert ikkje gjeve botnfrådrag på bustaddelen i eigedomar/fritidseigedomar. e. Fritak for eigedomar etter eigedomsskattelova § 7 vert gjeve for eigedomar som fell inn under § 7 a (Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten) og § 7 b (bygning som har historisk verdi). f. Takstvedtekter for eigedomsskatt i Kvam herad vedteke i heradstyre 18.12.2012 skal gjelda for eigedomsskatteåret 2017, jf. Eigedomsskattelova §10.	Punkt a-g er lagt til grunn for utfakturering av eigedomsskatt

5.	Sal av heimfalls- og konsesjonskraft	
a.	Rådmann får fullmakt til å selja heimfallskraft (106,7 GWh/år) og konsesjonskraft (60,9 GWh/år) i spotmarknaden. Rådmannen har fullmakt til å inngå faste kontraktar i økonomiplanperioden, i tråd med HST-010/16 – Strategi for sal av kraft	Det er inngått to fastprisavtalar på konsesjonskrafta, medan heimfallskrafta er seld i spotmarknaden.
6.	Møtegodtgjersla og andre politiske godtgjersler	
a.	Møtegodtgjersla for 2017 er kr 1.000 i tråd med HST-070/15, «Arbeidsvilkår for folkevalde i Kvam herad 2015-2019»	Lagt til grunn for utbetalningar i 2017
b.	Godtgjersle til ordførar, varaordførar og leiar for næring, plan og bygg, vert fastsett i tråd med «Arbeidsvilkår for folkevalde i Kvam herad 2015-2019»	Lagt til grunn for utbetalningar i 2017
7.	Busetjing av flyktningar	
a.	Kvam herad skal ta i mot 20 flyktningar i 2017. Talet er inklusiv familiegjenforening.	Det er så langt busett 14 flyktningar i år
	Politiske tilleggspunkt	
1.	Kvam heradsstyre gjev rådmannen i oppgåve å etablera prosjektet «Hardangertunnelen – frå ide til røyndom». Målet til prosjektet er i fyrste omgang å løfta fram Hardangertunnelen som prosjekt, og få på plass godkjent reguleringsplan med nødvendig kvalitetssikring. Rådmannen får fullmakt til å nytta seg av nødvendig ekstern fagkompetanse. Rådmannen får i oppgåve å gjera fylgjande: · Samla all relevant informasjon om prosjektet i ein presentasjon som kan nyttast i arbeidet fram mot realisering av tunnelen. · Få prosjektet inn i overordna planar. · Iverksetja regulering og få igangsett og gjennomført kvalitetssikring. · Organisera dette arbeidet opp mot Samnanger, vegeigar og Statens Vegvesen. · Søkja delfinansiering frå vegeigar til planarbeidet. · Finansieringsramme : Inntil 2,5 mill frå næringsfondet i økonomiplanperioden. Oppretta interesseselskap/ pådrivarverksemd eller jobba vidare i kommunal regi. Om rådmannen kjem fram til at eit selskap er rette grepet må fylgjande på plass: · Invitera Hardangerkommunane,	Prosjekt P19171 er oppretta. Hordaland fylkeskommune har utfordra Statens vegvesen til å gå i gang med planprogram for tunell i Tokagelet/under Kvamskogen. Kvam herad er planmynde og skal vedta kommunedelplanen. Kvam herad , Hordaland fylkeskommune og Statens vegvesen og Samnanger kommune skal utgjera styringsgruppa for arbeidet.

	Samnanger, Bergen , samt næringslivet i desse områda til å delta aktivt, også økonomisk , for å realisera og driva fram prosjektet. Tidsramme for etablering : 2017 /2018. Kvam herad løyver inntil kr. 500.000 kroner frå fondet «Investeringsfond Kvam Kraftverk» (fondskonto 25300002) til arbeidet eller start av dette selskapet.	
2.	Sal av kommunale eigedomar. LN03 Sal av driftsmidler og fast eigedom blir for 2017 auka til kr 4 000 (000) For å få til dette skal ein i tråd med tidlegare vedtak (HST sak 106/09) no gjennomføra sal av · Soltorp · Steinsdalen skule Begge eigedomane skal lysast ut for sal seinast 3.kvartal 2017. Då Soltorp har ei svært sentral plassering, skal eigedomen lysast ut men då med ein klausul om gjenkjøpsrett etter 5 år dersom eigedomen ikkje vert utvikla i tråd med intensjonen i reguleringsplanen. Klausulen trer i kraft frå den dagen kjøpekontrakten vert signert. Klausulen skal vidare regulera avtalte vilkår om betaling ved eit eventuelt tilbakekjøp.	Steinsdalen skule er seld for 0,7 mnok og Soltorp for 2,8 mnok. Investeringsbudsjettet vert justert i 2. tertial.
3.	Opparbeiding av infrastruktur i det kommunale industriarealet i Sandvenhagen Det skal opprettast eit prosjekt for ferdigstilling av veg og kommunaltekniske VA anlegg mellom eigedomane selde til Rykkje Transport og Statnett. Rådmannen kjem tilbake ifm fyrste terialrapport 2017 med eit kostnadsoverslag og forslag til finansiering	BIR A/S har meldt si interesse for etablering av ny gjenvinningsstasjon i Sandvenhagen næringsområde. Kjosås Maskin A/S vart engasjert til å laga ei visualisering for BIR som viste korleis ein kunne plassera ein ny stasjon innanfor det tomteområdet som er tilgjengeleg. Av dei 3 moglege plasseringane er det ei tomt som er mest aktuell. Kjosås Maskin vil og laga eit forslag til korleis heile området kan opparbeidast med vegar, VA og resttomter. Eit forslag

		er nær forestående. P62165 er førebels ikkje endra.
4.	Heradsstyret legg merke til at kostnaden med deltaking i Hardangerrådet aukar meir enn på andre felt, samtidig er det store endringar på gang i kommunestrukturen rundt oss. Heradsstyret bed derfor Rådmannen leggja fram ei sak med vurdering om Kvam si framtidige vidare deltaking i regionalt samarbeid.	Saka vert lagt fram hausten 2017
5.	Kvam heradsstyre har i vedtak av 16.6.2015 tinga ein revisjon av Kvammapakken og er kjent med at det vert arbeidd med ei sak som kjem på nyåret. Den ser heradsstyret fram til. Men heradsstyret ynskjer alt no å gje melding om at det ikkje er aktuelt å gjennomføra prosjekt som føreset nye interne bommar i Kvam, og ber om at arbeidet med løysingar utan slike vert prioritert i ein eventuelt revidert kvammapakke. Heradsstyret er og godt kjent med behovet for rassikring av Tokagjelet. Kvam heradsstyre ber om at vegeigar Hordaland fylkeskommune utarbeider nødvendige planar, finansieringsopplegg . Dette må skje etter prioritert rekkefylgje for rassikringsprosjekt i Hordaland. Prosjektet skal ikkje bompengefinansierast.	Løypemelding vert lagt fram for HST i juni 2017.
6.	Kvam heradsstyre løyver eit tilskot med inntil kr.15.000,- inkl. reingjeringsmidlar til drift av toalettanlegget på Mundheim. Drifta må samordnast med Skyss og reiselivsnæringa, desse må også bidra med midlar som eit tilskot. Kvam sin del vert finansiert av ramme 413.	Innarbeidd i ramme.
7.	Rådmannen har hausten 2016 starta planlegging for opprusting av Strandebarmsheimen jf. vedtak i HST 07.03.2016. Kvam heradsstyre ber om at sak vert lagt fram for politisk handsaming innan 1.juli 2017.	I arbeidet med kommuneplanen sin arealdel det sett på ulike alternative for lokalisering, utviding ved noverande heim, og ny plassering i Strandebarm. Det var folkemøte i Strandebarm i februar 2017 om framtidig utvikling i helse og omsorgstenesta. Det er kome skriftleg innspel frå Innstranda, Strandebarm, Oma og Mundheim grendautval og dei ynskjer at det skal

		byggjast nytt omsorgssenter på Tangerås. Ny overordna strategi for vidare utbygging i helse- og omsorgstenesta og forslag til renovering av Strandebarmheimen vert lagt fram i sak til HST 10.10.17
8.	Kvam heradsstyre ber rådmannen innan 1. oktober 2017 leggja fram sak om innføring av mat i barnehagane frå hausten 2018.	Sak vert lagt fram i HST 10.10.
9.	Rådmannen skal i budsjettåret 2017 kartleggja køyremønster og bruk av kommunale bilar for å vurdere kvar i den kommunale tenesteproduksjonen ein kan byte ut fossilbilar med elektriske bilar, og dessutan vurdere trongen for ladepunkt.	Karleggingsarbeidet har ikkje starta opp endå, men vil verta gjort i samband med grunnlag til ny leasingavtale til hausten.
10.	I samband med samanhengande gang og sykkelveg mellom Norheimsund , Øystese, Vikøy og Steinsdalen vil heradet gje støtte, inntil kr 75.000 frå næringsfondet til private som kan presentere eit realiserbart prosjekt for å få på plass ei ordning med sykkelutleige til turistar som vitjar kommunen.	Det er inngått ein samarbeidsavtale med Hardanger Åtgaum om utleigeordning, og prosjektet har motteke kr 75.000 i tilskot frå fylket.
11.	Der det praktisk let seg gjennomføra skal det leggjast til rette for at det kan innførast kjeldesortering i dei kommunale tenestene. I skule og barnehage bør det bli forsøkt løyst som ein del av det pedagogiske opplegget.	Det er noko kjeldesortering i dag, og det er teke høgd for utvida ordning nytt konkurransegrunnlag for renovasjonstenester.

13 Vedlegg

- Finansrapport
- Gjeldsrapport